

Jenny Johansson, Utvecklingsledare
Tfn: 0723-967019
E-post: Jenny.Johansson@hylte.se

2020-06-05

Kultur- och
folkhälsonämnden
2020 KFN0189

Ärendebeskrivning förslag till yttrande

Hylte kommuns förutsättningar

Hylte kommun är identifierad som en socioekonomiskt eftersatt landsbygdskommun av Tillväxtverket. Våra förutsättningar skiljer sig markant från kustkommunernas på flera sätt. 26 procent av invånarna är barn och unga till och med 19 år, en ovanligt hög andel. Drygt 32 procent av de vuxna mellan 18-64 år är utrikes födda. Utbildningsnivån är jämförelsevis låg bland vuxna mellan 25-64 år, 19 procent av invånarna har högstadiet eller lägre som högsta utbildningsnivå. De allmänna kommunikationerna är bristande.

På tjänstemannasidan finns 1,5 personer anställda inom kulturområdet (1,0 kulturutvecklare + 0,5 chef). Det innebär att vi måste välja noggrant vad vi vill prioritera i vårt dagliga arbete. I dagsläget finns det brister i den lokala kulturella infrastrukturen. Vi har inget kulturhus och inte heller några året-runt-öppna kulturinstitutioner, bortsett från biblioteken och kulturskolan som är avgiftsfri. Det finns ett engagerat föreningsliv i kombination med ett antal kreativa och drivna konstnärer och kulturskapare, som ibland på egen hand och ibland i samverkan med kommun, region och/eller stat gör fantastiska insatser för Hyltes kulturliv. Ett av våra främsta mål är att stödja dessa lokala drivkrafter.

Allmänna reflektioner kring planen

I Hylte fokuserar vi i nuläget främst på bredd; det lokala kulturlivet med nationella och internationella inslag. Utifrån vårt perspektiv upplever vi att Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024 har en övervägande inriktning mot spets och förnyelse. I vårt dagliga arbete håller vi fortfarande på att bygga upp den kulturella infrastrukturen, som är en förutsättning för att kunna ge våra invånare möjlighet att ta del av och skapa kultur. Därför är det viktigt att spets och förnyelse inte ersätter eller genomförs på bekostnad av det breda uppdraget.

I enstaka fall beskrivs utmaningar i utvecklingsområdena. Vi hade gärna sett mer fokus på omvärldsanalyser i förhållande till samtida utmaningar och strategier för att bemöta dessa.

Tankar kring publikutveckling förekommer sällan, fler utvecklingsmöjligheter inom området hade varit välkomna. Digitaliseringens möjligheter inom kulturområdet nämns inte inom alla utvecklingsområdena.

Region Halland är en mycket viktig och uppskattad samarbetspartner till Hylte kommun. Vi ser gärna nya samarbeten inom olika konstområden.

De gemensamma prioriteringarna s 10-11

För Hylte kommun är de gemensamma prioriteringarna ett av de viktigaste områdena i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024. Vi står bakom samtliga gemensamma prioriteringar - utifrån rådande lokala förutsättningar. De gemensamma prioriteringarna i remissversionen är bra – *alla är dock inte de viktigaste i vår kommun*, bortsett från ”språkstart” och barn och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur. De gemensamma prioriteringarna ska vara styrande för Region Halland och vägledande för de halländska kommunerna.

Vi saknar gemensamma prioriteringar kring att:

*Förbättra förutsättningarna för det fria skapandet inom konst och kultur - med fokus på yrkesverksamma kulturutövare (finns med som gemensam prioritering i nuvarande plan 2017-2020).

*Stärka landsbygdens möjligheter att uppleva och skapa kultur, i syfte att skapa jämlikhet och som motkraft till centraliseringen av medel och satsningar.

Under rubriken ”Likvärdig tillgång till kultur” på sidan 7 står det att ”Den regionala kulturpolitiken syftar till att säkerställa en stor variation i utbudet och ska uppmärksamma och åtgärda ojämlikhet när det gäller tillgång och möjligheter”, vilket stödjer ovanstående förslag på gemensam prioritering. Den finns delvis med under utvecklingsmöjligheten ”Göra insatser för att höja medvetenhet och kompetens kring breddat deltagande” på s 8.

Art Inside Out s 14-15

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Utveckla möten mellan konstnärskap och platser.

Synpunkter mm:

*Under utvecklingsmöjligheten ”Arbeta med alla konstformer med fokus på samtida uttryck” uttrycks ambitionen att skapa konstnärlig förnyelse som utmanar synen på konstbegreppet. Som kommun anser vi att det är positivt att arbeta med alla konstformer med fokus på samtida uttryck. Utifrån vårt perspektiv är det viktigt att kunna arbeta med konstnärer och konstformer som är i samklang med Hyltes förutsättningar och identitet samt tematiker som intresserar och berör våra invånare, därför är det viktigt att samtida uttryck är ett fokus och inte ett krav.

*Under utvecklingsmöjligheten ”Arbeta med förmedling, spridning och tillgänglighet” önskas ett tillägg kring att insatser även görs på ett lokalt plan.

*Under utvecklingsmöjligheten ”Utveckla nationell och internationell samverkan önskar vi byta ut ”ska” mot ”bör” i första meningen under rubriken.

Barn och ungas rätt till kultur s 15-17

Arbetsmetoden att fördela de regionala subventionerna utifrån antal barn och unga/kommun är tydlig, rättvis och transparent.

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Stärka samverkan mellan kulturskolorna och Region Halland.

Exempel på samverkan skulle t ex kunna vara lägerverksamhet och projekt som involverar både elever och professionella utövare.

Synpunkter mm:

*Vi önskar en formulering på sidan 16, femte stycket kring att inom kulturskolan finns högutbildad och konstnärligt utövande pedagoger som har stor betydelse för det lokala och regionala kulturlivet.

*Det vore önskvärt att mobilitetsstödet är sökbart även för resor inom kommunerna med syfte att tillgängliggöra kultur.

*Ang utvecklingsmöjligheten ”Stärka strukturen för förmedlingen av professionell kultur för barn och unga”. Vi står bakom arbetet med barn och ungas rätt till att ta del av alla konstformer, men det subventionerade programmet måste matcha kommunernas ekonomiska förmåga och uppdrag att nå alla barn enligt egna planer/strategier.

Biblioteket s 18-21

Det femte stycket på s 18 är mycket viktigt, eftersom målsättningarna inte är specificerade. Alla kommuner har olika förutsättningar och styrdokument, och behöver därmed stöttning i vitt skilda områden.

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

* Arbeta för barns och ungas rätt till läsglädje och ett eget språk.

-Språkstart Halland uppfyller lagkravet kring små barns språkutveckling, inte de ungas i nuläget.

-Bokpratsstafetten vore önskvärd även för vuxen-litteraturen, t ex uppdelat på fack och skön.

*Fortsatta insatser för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet.

*Lyfta och utveckla bibliotekens roll i det demokratiska samhället.

*Utveckla arbetet med spelkultur.

För att verka för en bredare spridning av spelkulturen skulle man förslagsvis även kunna ha föreläsningar och workshops på de halländska biblioteken.

*Inventera och analysera om biblioteken finns tillgängliga för alla.

Synpunkter mm:

*Utvecklingsmöjligheten ”Utveckla metoder och höja kunskapsnivån för arbetet med bibliotekslagens prioriterade grupper”: Läsombudens verksamhet har upphört inom omsorgen i Hylte. Därför vill vi ändra ”ska” till ”bör” i den sista meningen i stycket angående läsombud. Våra äldre är en viktig målgrupp, som vi arbetar aktivt med på flera olika sätt t ex uppsökande verksamhet på äldreboenden.

*Utvecklingsmöjligheten ”Arbeta för barn och ungas rätt till läsglädje och ett eget språk”: Det är viktigt att språkstartsarbetet sker i samverkan mellan region och kommuner. Regionen kan med fördel tillvarata kommunernas erfarenheter i det egna arbetet och i styrgruppen, gärna i samband med beslutsfattande. Det underlättar och stärker det praktiska arbetet.

*Utvecklingsmöjligheten ”Lyfta och utveckla bibliotekens roll i det demokratiska samhället”:
-Vi arbetar gärna med att öka valdeltagandet, men vill stryka formuleringen ”bland de grupper som vanligtvis inte röstar”. Vi samarbetar även internt inom kommunen kring ett ökat valdeltagande.

-Vi menar att MIK-insatser främst inte behövs bland ungdomar utifrån ett folkbiblioteksperspektiv, då det ligger i skolans och skolbibliotekens uppdrag. Våra ungdomar är förhållandevis väl kunniga i jämförelse med många vuxna. Vi hade gärna sett MIK-insatser inklusive källkritik och källtillit för vuxna istället.

*Utvecklingsmöjligheten ”Fortsatta insatser för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet”: Äldre människor och nyanlända är viktiga målgrupper för att öka den digitala kompetensen hos oss. De äldre som vi möter tenderar överlag att vara läskompetenta, men inte lika teknikkompetenta. För nyanlända tillstöter även andra faktorer, såsom t ex förståelse för hur svenska samhället fungerar och kulturella skillnader. Det pedagogiska uppdraget kring läskompetens för nyanlända finns inom skolvärlden. Digital litteracitet däremot är ett viktigt utvecklingsområde. Under denna formulering hade vi gärna sett att regionen bistår med programverksamhet/utbildningsinsatser riktade både mot

biblioteksmedarbetare och gärna även allmänheten, för att hjälpa biblioteken att höja dess digitala kompetens.

*Utvecklingsmöjligheten ”Inventera och analysera om biblioteken finns tillgängliga för alla”: DigidelCenter är ett arbetssätt för digital kompetens på lika villkor, där alla i samhället oberoende av individuella förutsättningar har möjlighet att utveckla sina digitala kunskaper, färdigheter och förmågor. DigidelCenter bör med fördel finnas nämnt under utvecklingsmöjligheten ”Fortsatta insatser för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet” istället för ovanstående.

*I stycke nummer sju på s 18 nämns att digitala tjänster är ett kärnområde för den regionala biblioteksverksamheten. Vi saknar detta under utvecklingsmöjligheterna.

*Bibliotekens arbete med litteratur nämns som ett av regionens kärnområde i stycke 7 på sidan 18. Vi saknar fokus kring att främja ökat läsande och läsglädje för alla.

*Vi saknar utvecklingsmöjligheten om skolbibliotek som finns med i nuvarande plan 2017-2020 där det står att ”Region Halland ska ... verka för att alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek med utbildad personal”. Stöd finns i Läselegationen och Demokratins skattkammare. Ett tillägg vi gärna sett är att Region Halland ska verka för att stärka skolbiblioteken genom att organisera träffar och utbildningsdagar för skolbibliotekarier i Halland.

*Vi saknar utvecklingsmöjligheten om att synliggöra biblioteken som pålitlig informationskälla från nuvarande plan 2017-2020.

*Vi saknar en omvärldsanalys med biblioteken kopplat till befolkningsstrukturen med allt fler äldre och många människor med annan kulturell bakgrund, utvecklingen där det digitala biblioteket snart är lika stort som det fysiska samt bibliotekens möjlighet att stärka och hjälpa människor att fullfölja studier och utbilda sig - en funktion som med rådande läge kommer att vara av stor betydelse de närmaste åren. Omvärlden är lika viktig att förhålla sig till som bibliotekslagen, för att biblioteken ska kunna fortsätta vara relevanta.

Bild och form s 21-25

Vi ställer oss bakom hela avsnittet.

Det är mycket viktigt att de satsningar och strategier som genomförs enligt handlingsplanen ”Attraktiv konstregion” inkluderar samtliga kommuner på ett jämlikt och flexibelt sätt.

Dans s 26-28

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Stärka infrastrukturen för dans och utveckla deltagande inom dansområdet.

Vi hade gärna sett att man utvecklar formuleringen kring hur regionen ska samverka med samtliga kommuner kring dans utifrån kommunernas olika förutsättningar.

*Stimulera långsiktig samverkan kring dans för barn och unga.

*Främja möjligheterna för danskonstnärer att skapa och utvecklas i Halland.

Synpunkter mm:

*Om möjligt utveckla de digitala möjligheterna inom dansområdet.

Enskilda arkiv s 28-30

Synpunkter mm:

*Beslut kring eventuell finansiering av enskilda arkiv är ett ställningstagande som inte går att göra i samband med yttrandet.

Film s 30-33

Vi ställer oss bakom hela avsnittet, då det tydligt innefattar lokalt, regionalt, nationell och internationell samverkan!

Synpunkter mm:

*Förslag till justering första meningen under utvecklingsmöjligheten ”Samordna och främja filmkunnighet och filmskapande” på s 32. Byt med fördel ut ”är” mot ”kan komma att bli” i meningen ”Filmkunnighet är lika viktigt som läskunnighet i ett samhälle”.

Kritik s 36-37

Vi ställer oss bakom avsnittet, men anser att kritik varken är en konstform eller ett konstområde och vill därför ta bort de formuleringarna. Vi är också tveksamma till att kritiker ska kunna söka regionalt kulturstöd med syftet att ”de ska kunna skapa, publicera och presentera genomarbetad kritik som berör konst och kultur som skapas eller presenteras i Halland”. Vi tänker att kritiker ska vara obundna och ej få kulturstöd av Region Halland som även ger kulturstöd till de kulturutövare som kritikerna ska granska.

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Utveckla nya former för kritik.

Kultur och hälsa s 37-38

Vi ställer oss bakom hela avsnittet, och är glada över att det finns med.

KKN s 38-40

Vi ställer oss bakom hela avsnittet, och är glada över att det finns med.

Kultur och samhällsbyggnad s 40-42

Vi ställer oss bakom hela avsnittet, och är glada över att det finns med.

Kulturarv s 42-46

Vi ställer oss bakom hela avsnittet!

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Utveckla samarbetet inom kulturarvssektorn i Halland.

*Använda kulturarvet som en resurs för ökad attraktivitet.

Synpunkter mm:

*En utvecklingsmöjlighet skulle kunna vara att kulturarvsområdet verkar för att vara en resurs inom nya metoder för visning av kulturarv, t ex geotaggning, interaktiva kartor, VR osv. Vi är medvetna om att en del av detta arbete redan görs, men hade gärna sett en formulering kring detta i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024.

Litteratur s 47-49

Genomgående finns ett tydligt lokalt/regionalt perspektiv, vilket är mycket positivt!

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Bredda de litterära mötesplatserna.

Litteraturrundorna ser vi med fördel skulle kunna förläggas på folkbiblioteken. Halländska Bokmässan är välkommen till Hylte.

Synpunkter mm:

*Vi vill understryka att författarbesöken i samband med Hela Halland Läser är det viktigaste för allmänheten (inte möjligheten att koppla ihop kritiksamtalen med läsecirkelverksamhet).

*Under utvecklingsmöjligheten ”Understödda barn och ungas möten med litteratur” på s 48 kan man med fördel sätta punkt efter ”genreöverskridande skrivarläger”.

*Vi ser också gärna digital tillgänglighet vid en scen för barn- och ungdomslitteratur. Scenen bör vara regional, nationell och internationell. Målgruppen bör då också omfatta barn.

Musik s 49-51

Vi ställer oss bakom hela avsnittet.

Synpunkter mm:

* Vi önskar att det även finns ett utvecklingsmål kring att stärka verksamma musikutövare i Halland. Avsnittet i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024 berör det halländska musiklivet, då man vill föra in detta i ett nationellt och internationellt sammanhang. Det är önskvärt att lägga större fokus på att ta tillvara och möjliggöra arbetstillfällen för regionala musikutövare. Vi tycker att detta perspektiv är tydligt uttryckt på Musik Hallandias webbplats under ”För artister” men inte i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024.

Professionella konstnärer och kulturskapare s 51-53

Vi ställer oss bakom hela avsnittet.

Synpunkter mm:

*Under utvecklingsmålet ”Förstärka infrastrukturen för det professionella skapandet” saknar vi en formulering kring hur regionen ska utveckla möjligheter för konstnärer och kulturskapare att livnära sig i Halland på ett långsiktigt och hållbart sätt.

*Under utvecklingsmöjligheten ”Öka möjligheter till utbildning och kompetensutveckling” föreslår vi uppsökande verksamhet i Hela Halland som arbetsmetod för individuell rådgivning.

Slöjd och konsthantverk s 54-57

Vi ställer oss bakom hela avsnittet!

Följande utvecklingsmöjligheter ser vi som särskilt positiva:

*Verka för näringsutveckling inom slöjd och konsthantverk.

*Lyfta det materiella och immateriella kulturarvet.

*Skapa nya arenor och främja samarbeten.

Synpunkter mm:

*Gällande utvecklingsmålet att ”Utveckla ett resurscentrum för stickning” centraliserat i Halmstad kommun önskar vi jämlika insatser per capita att förlägga verksamhet i hela Halland.

Förslag: skapande lägerverksamhet för barn och unga i regionens regi.

Teater s 57-59

Vi ställer oss bakom hela avsnittet!

Synpunkter mm:

*Ur ett jämlikhetsperspektiv ser vi gärna att Teater Halland och Hallands Bildningsförbund producerar föreställningar som kan visas på samtliga halländska scener, för att uppfylla målet kring likvärdig tillgång på kultur och med tanke på Hyltes allmänna kommunikationer.

Uppföljning s 59-60

Synpunkter mm:

*Formuleringen ”var för sig beskriver” samt ”... gemensam diskussion om eventuella justeringar som behöver göras” är oklara och behöver förtydligas. Dokumentet är styrande för Region Halland och vägledande för kommunerna. Utifrån detta borde en diskussion vara tillräcklig kring de gemensamma prioriteringarna.

Christer Grähs
Kultur- och folkhälsochef

Jessica Blohm
Kultur- och bibliotekschef